

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI MJERA
NACIONALNE STRATEGIJE
ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI,
ZA RAZDOBLJE OD 2005. DO 2007. GODINE**

- za izvještajno razdoblje 2005. - 2006. godine -

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Zagreb, 2007. godine

SADRŽAJ

	Stranica
I. UVOD.....	3
II. IZVJEŠĆE O PROVEDBI KRATKOROČNIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE NASILJA U OBITELJI	4
III. IZVJEŠĆE O PROVEDBI DUGOROČNIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE NASILJA U OBITELJI	17
IV. ZAKLJUČAK	34

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske je, temeljem prijedloga Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, na sjednici održanoj 9. prosinca 2004. godine, usvojila Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine („Narodne novine“, broj 182/04).

Osnovni ciljevi Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine su:

- suzbijati nasilje u obitelji u svim njegovim pojavnim oblicima;
- ublažavati posljedice već počinjenog nasilja u obitelji;
- raditi na razvoju multidisciplinarnog pristupa žrtvama nasilja u obitelji;
- poboljšavati suradnju i usklađeno djelovanje nadležnih tijela;
- educirati i senzibilizirati stručnjake i širu javnost za probleme nasilja u obitelji;
- osigurati ustroj, organiziranost i dovoljan broj stručnjaka u nadležnim državnim tijelima Republike Hrvatske koji će se baviti problematikom nasilja u obitelji;
- pridonositi ostvarenju politike ravnopravnosti spolova.

Polazeći od činjenice da nasilje u obitelji predstavlja oblik diskriminacije te imajući na umu da su najčešće žrtve ovog oblika nasilja žene, ali i da je potrebno osigurati zaštitu svih žrtava nasilja u obitelji bez obzira na spol, Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji, svim nadležnim tijelima jedna od obveza je provedba istraživanja na ovu temu te preveniranja i procesuiranja svake vrste nasilja u obitelji.

U svrhu ostvarenja navedenih ciljeva Nacionalne strategije usvojeno je ukupno 27 mjera, od čega 17 kratkoročnih i 10 dugoročnih, za koje su u provedbi, uz nositelje, zadužena nadležna tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te nevladine organizacije koje djeluju u cilju promicanja ljudskih prava, posebice zaštite žrtava nasilja u obitelji.

Sukladno Završnim odrednicama, zaduženi nositelji za provedbu mjera Nacionalne strategije (Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva) dostavili su Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, kao koordinator provedbe ove Strategije, izvješća o provedbi mjera iz svoje nadležnosti, temeljem kojih je sačinjeno ovo Izvješće.

Objedinjeno Izvješće sačinjeno je na način da je dat prikaz ostvarenja kratkoročnih i dugoročnih mjera od strane nositelja te njihovih suradnika u provedbi.

II. KRATKOROČNE MJERE ZA SPRJEČAVANJE NASILJA U OBITELJI

1. Izraditi analizu zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji i osigurati dostupnost analize (objavljivanjem na web stranicama)

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada analize zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Radna skupina za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji izradili su opsežnu analizu zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji, a koja uključuje prekršajno i kazneno zakonodavstvo u Republici Hrvatskoj. U svrhu dostupnost najširem krugu zainteresiranih osoba, Analiza je objavljena na web stranici Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (www.mobms.hr).

Sastavni dio ove Analize čini komparativni prikaz europskog zakonodavstva te prijedlog za izmjene postojećih zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji (Kazneni zakon, Zakon o sudovima za mladež, Zakon o prekršajima i Zakon o policiji). Između ostalog predloženo je uvođenje novih kaznenih djela, kao što su uznemiravanje (*stalking*) i spolno uznemiravanje (*harrasment*), a za kaznenog djelo *podvođenja* (članak 195. Kaznenog zakona) predloženo je uvođenje zabrane organiziranja seksualnog turizma na štetu maloljetnika.

◆ **Suradna institucija:**

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini u svrhu izrade analize zakona, s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, utrošeno je oko 17.000,00 kuna.

2. Ispitati usklađenost važećih zakona u Republici Hrvatskoj (koji se odnose na obiteljsko-pravnu, kazneno-pravnu, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb u odnosu na problematiku nasilja u obitelji) s temeljnim međunarodnim propisima i izraditi izvješća o njihovoj usklađenosti, te na temelju istih izraditi prijedloge za izmjene i dopune zakona

Nositelji: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Ispitivanje usklađenosti važećih zakona u RH s temeljnim međunarodnim propisima

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, u cilju realizacije navedene mjere, sustavno je pratilo usklađenost zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije. Isto tako Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, u okviru svoje nadležnosti, pratilo

je i izvještavalo po međunarodnim dokumentima kojih je Republika Hrvatska stranka, a koji su dio nacionalnog zakonodavstva.

Nadalje, iz zaprimljenog Izvješća po ovoj mjeri, vidljivo je da je isto sačinjeno u suradnji s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

◆ **Suradne institucije:**

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

◆ **Utrošena sredstva:**

Za potrebe provedbe ove mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

3. Izraditi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo pravosuđa, u svom Izvješću, da je u izvještajnom razdoblju, u cilju učinkovitije zaštite od nasilja u obitelji, propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“ br.116/03), u Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji predložene izmjene i dopune pojedinih odredbi važećeg Zakona, a koje se odnose na osnovna načela, proširenje pojma obitelj, jasnije navođenje postupanje nadležnih tijela, žurnost postupanja u predmetima vezanim uz nasilje u obitelji te prijedlozi za povišenje kazne za počinjen prekršaj nasilja u obitelji.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

4. Razraditi odredbe u kaznenom zakonodavstvu koje se odnose na obiteljsko nasilje u cilju djelotvornije kazneno-pravne zaštite članova obitelji od nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada izmjena i dopuna Kaznenog zakona

◆ **Postignuti rezultati:**

U cilju izrade izmjena i dopuna Kaznenog zakona („Narodne novine“ br. 110/97, 27/98, 129/00, 51/01, 111/03, 105/04, 84/05) Ministarstvo pravosuđa, kao nositelj ove mjere, predložilo je izmjene i dopune Kaznenog zakona, koje su usvojene su na sjednici Hrvatskog sabora, dana 9. lipnja 2006. godine, i objavljene u „Narodnim novinama“ br. 71/06.

U cilju pojačane zaštite žrtava nasilja u obitelji, posebno djece i maloljetnika u Kaznenom zakonu izvršene su slijedeće promjene:

- kod pokretanja kaznenog postupka za kazneno djelo tjelesne ozljede, ako je počinjeno prema članu obitelji (odnosno djetetu ili maloljetnoj osobi) postupak se pokreće po službenoj dužnosti, a ne privatnom tužbom kao do sada (članak 102. KZ-a);
- kod kaznenog djela iznošenja osobnih ili obiteljskih prilika (članak 201. KZ-a) posebno će se inkriminirati službena osoba ili druga osoba koja u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti počinu ovo kazneno djelo u odnosu na dijete;
- kod kaznenog djela zapuštanja i zlostavljanja djeteta i maloljetne osobe (članak 213. KZ-a) dopunjena je inkriminacija prema kojoj će se kazniti roditelj, posvojitelj ili druga osoba ako dijete ili maloljetnu osobu izloži pogibelji opće opasnim radnjama ili na drugi način;
- kod definicije članova obitelji (članak 89. stavak 30. KZ-a) proširena je inkriminacija i na bivše bračne ili izvanbračne partnere koji više ne žive u zajedničkom kućanstvu, a među kojima se nasilje vrlo često događa.

Kod kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (članci 188. – 198. KZ-a) kod niza kaznenih djela povišene su kazne:

- čl. 188. – Silovanje, čl. 189. - Spolni odnošaj s nemoćnom osobom, čl. 190. - Prisila na spolni odnošaj, čl. 191. - Spolni odnošaj zluporabom položaja, čl. 192. - Spolni odnošaj s djetetom, čl. 194. - Zadovoljavanje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom, čl. 195 – Podvođenje, čl. 196. – Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju, čl. 197.a - Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži.

Kod kaznenih djela protiv braka, obitelji i mladeži (čl. 206. – 215.a KZ-a) povišene su kazne u:

- čl. 208. – Kršenje obiteljskih prilika, čl. 209. – Povreda dužnosti uzdržavanja, čl. 212. – Napuštanje djeteta, čl. 213 – Zapuštanje i zlostavljanje djeteta, čl. 215 – Sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe, čl. 215.a – Nasilničko ponašanje u obitelji.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

5. Izraditi Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji koji će sadržavati zakonom prihvaćenu definiciju nasilja, obveze nadležnih državnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u njegovom sprječavanju, otkrivanju i suzbijanju, te oblike, način i sadržaj suradnje

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti; Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost 1:**

Izrada Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u 2005. godini

◆ **Postignuti rezultati:**

Nositelj provedbe ove mjere, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je *Prijedlog protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*, koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 15. rujna 2005. godine.

Protokol sadrži niz precizno određenih aktivnosti u postupanju nadležnih tijela kod nasilja u obitelji te oblike, sadržaj i način suradnje tijela koja sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u obitelji (policija, centri za socijalnu skrb, zdravstvene i odgojno-obrazovne ustanove, pravosudna tijela). Osim navedenog, Protokolom se nadležnim tijelima određuje - kao posebno važno - obveza obzirnog postupanja prema žrtvama nasilja, osiguranje rodno-senzitivnog tretmana te u slučajevima kad je žrtva nasilja dijete, obvezu postupanja prema načelu najboljeg interesa djeteta. Osobito se to odnosi na pozorno i obzirno postupanje u poduzetim radnjama, uz obvezu posebne brige o zaštiti prava i interese djeteta uz vođenju računa o dobi i stupnju psihofizičkog razvoja djeteta, te njegovu zdravstvenom i emocionalnom stanju.

Iz zaprimljenih izvješća ostalih suradnika u provedbi ove mjere razvidno je da se Protokol provodi od strane svih nadležnih javnih ustanova i policije, na što upućuju i prikaz broja pokrenutih prekršajnih i kaznenih postupaka protiv nasilnika u obitelji.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa, organizacije civilnog društva

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je za tiskanje Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji i Nacionalne strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine, u nakladi od 10.000 primjeraka, utrošilo 37.820,00 kuna.

◆ **Aktivnost 2:**

Izrada izmjena i dopuna Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u 2006. godini

◆ **Postignuti rezultati:**

Sukladno izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona („Narodne novine“ br. 116/03, 17/04 i 136/04) Vlada Republike Hrvatske je, na prijedlog Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 7. rujna 2006. godine usvojila izmjene i dopune Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, koje se odnose na postupanje centara za socijalnu skrb i pravosudnih tijela, odnosno sudova, u slučaju počinjenog nasilja u obitelji. Temeljem usvojenih izmjena i dopuna Protokola, radi trenutne zaštite žrtve nasilja u obitelji, centri za socijalnu skrb i sudovi dužni su postupati bez odgode.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2006. godini, sukladno usvojenim izmjenama i dopunama Protokola, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je tiskalo 2. izdanje publikacije Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine i Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji u nakladi od 10.000 primjeraka te je u tu svrhu utrošeno 26.596,00 kuna. Ukupno, u izvještajnom razdoblju, za ovu namjenu utrošeno je 64.416,00 kuna (s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti).

6. **Izraditi analizu stanja i educiranosti djelatnika/ca policije, sudova, centara za socijalnu skrb, bolnica, ustanova primarne zdravstvene zaštite, predškolskih, osnovnoškolskih, srednjoškolskih, visokoškolskih ustanova i medija o problematici nasilja u obitelji (posebice vodeći računa o istraživanjima i edukacijama koje su se provodile u navedenim tijelima)**

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, HRT, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada analize stanja i educiranosti djelatnika/ca

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, sukladno svom zaduženju i kao nositelj provedbe navedene mjere, zatražilo je dostavu izvješća o dosad provedenim edukacijama od suradničkih tijela: Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu pravosuđa, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvu znanosti obrazovanja i športa, te organizacija civilnog društva: B.a.B.e. – Grupa za ženska ljudska prava, Autonomna ženska kuća Zagreb, Ženska grupa KORAK Karlovac, Udruga „MiRTa“ Split, Ženska soba, Društva za psihološku pomoć, Centru za edukaciju savjetovanje i istraživanje te javne ustanove Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba.

Zatraženi podaci odnosili su se na: organizatora, broj dosad organiziranih i provedenih edukacija na temu nasilja u obitelji, mjesto i vrijeme njihova održavanja, broj djelatnika iz pojedinih institucija upućenih na edukacije, stupanj obrazovanja i radno mjesto polaznika edukacija, stupanj obrazovanja i struku edukatora te utrošena sredstva u svrhu provođenja edukacija.

Sukladno dostavljenim izvješćima izrađena je analiza stanja i educiranosti djelatnika iz odgovarajućih institucija koje sudjeluju u prevenciji i sankcioniranju nasilja u obitelji.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa, organizacije civilnog društva

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nisu utrošena financijska sredstva.

7. **Izraditi program sustavnog obrazovanja svih osoba koje rade na provedbi zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji, kao i ostalih osoba koje rade na pružanju usluga i podrške u slučajevima nasilja u obitelji, te osoba zaduženih za informiranje i senzibilizaciju javnosti za problematiku nasilja u obitelji (policajke/ci, liječnice/ci, patronažne sestre, patronažni medicinski tehničari, socijalne radnice/ci, psiholozi, defektolozi, pravosudne/i dužnosnice/ci, državne/i službenice/ci, volonterke/i nevladinih organizacija, djelatnice/ci u skloništim za žrtve nasilja u obitelji, novinarke/i)**

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Povjerenstvo za praćenje i unapređivanje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade

RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada programa sustavnog obrazovanja

◆ **Postignuti rezultati:**

Temeljem izrađene analize izvješća o provedenim edukacijama iz mjere 6. Nacionalne strategije, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u listopada 2006. godine zatražilo da nadležna državna tijela (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske), izrade procjenu dosad učinjenoga na planu edukacija radi identifikacije potreba za daljnjim obrazovanjem odnosno definiranja nužnih elemenata budućih programa obrazovanja. Po zaprimljenim prijedlozima nadležnih tijela, prišlo se je izradi Prijedloga programa sustavnog obrazovanja svih osoba koje rade na provedbi zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji. Izrada Prijedloga programa je u tijeku.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

◆ **Utrošena sredstva:**

Za dosad poduzete aktivnosti nisu utrošena financijska sredstva s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

8. Izraditi programe za edukaciju djelatnica/ka u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama o svim pitanjima vezanim uz ravnopravnost spolova i nasilje u obitelji

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada programa edukacije djelatnica/ka u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama o svim pitanjima vezanim uz ravnopravnost spolova i nasilje u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je, kao nositelj mjere broj 8., izvijestilo da su izrađeni programi za edukaciju djelatnika u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama o svim pitanjima vezanim uz ravnopravnost spolova i nasilje u obitelji. Cilj izrade ovakvih programa edukacije je educirati i senzibilizirati djelatnike u odgojno-obrazovnim ustanovama za probleme nasilja u obitelji. Tijekom 2005. i 2006. godine održano je niz edukacija djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova, što je pobliže opisano u mjeri br. 18. koja propisuje obvezu provođenja sustavne edukacije djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljica za djecu i nevladine organizacije

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

9. Izraditi analizu skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj (broj skloništa, prikaz stanja prostora, opreme, kapacitet skloništa, broj educiranog osoblja, načela rada skloništa, vrste pomoći koje se pružaju u skloništim, izvori financiranja) s prijedlogom mjera za poboljšanje stanja i otvaranje novih skloništa te uspostavljanje mreže skloništa

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost 1:**

Izrada analize skloništa u cilju poboljšanja stanja postojećih i otvaranja novih skloništa

Izrada prijedloga mjera za poboljšanje stanja i otvaranje novih skloništa

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je analizu skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji na području Republike Hrvatske temeljem prikupljenih podataka od strane organizacija civilnog društva.

U Republici Hrvatskoj, do kraja 2006. godine osnovano je 13 skloništa za žrtve nasilja, od kojih jedno još nije započelo s radom. Pod skloništa, ovdje razumijevamo institucije koje vode organizacije civilnog društva te domove socijalne skrbi, odnosno druge pravne osobe koje imaju rješenje o ispunjavanju uvjeta za početak rada sukladno Zakona o socijalnoj skrbi. Prema prikupljenim podacima o kapacitetima smještaja, žrtvama nasilja u obitelji je na raspolaganju 247 mjesta. Tijekom 2005. i 2006. godine, ukupno je 1077 osoba zatražilo smještaj, od čega je 1031 osoba koristila usluge skloništa. Smještaj u skloništim moguće je osigurati temeljem osobnog zahtjeva, posredstvom nadležnog centra za socijalnu skrb ili putem policije. Od ukupnog broja skloništa, njih 6 financijska sredstva ostvaruje posredstvom ministarstva nadležnog za socijalnu skrb. Skloništa, osim navedenog, financiranja sredstva ostvaruju i od strane drugih državnih tijela ovisno o njihovoj nadležnosti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te domaćih i inozemnih donatora. Prema prikupljenim podacima, skloništa su tijekom 2005. godine ostvarila financijsku potporu u ukupnom iznosu od 4.264.244,11 kuna, a u 2006. godini 4.873.742,02 kuna.

Temeljem sačinjene analize o radu skloništa, prišlo se izradi prijedloga mjera za poboljšanje stanja postojećih i otvaranje novih skloništa te uspostavljanje mreže skloništa. Izrada ovog prijedloga je u tijeku.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, organizacije civilnog društva

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini financiranje rada skloništa (uključujući domove socijalne skrbi): 4.264.244,11 kuna

U 2006. godini financiranje rada skloništa (uključujući domove socijalne skrbi): 4.873.742,02 kuna

Ukupno utrošeno za rad skloništa: 9.137.986,13 kuna

◆ **Aktivnost 2:**

Izrada mreže domova socijalne skrbi.

Sklapanje ugovora o financiranju sa svim domovima socijalne skrbi i drugim pravnim osobama koje imaju rješenje o ispunjavanju uvjeta za početak rada.

Provođenje inspeksijskog nadzora nad radom svih pravnih osoba s kojima je sklopljen ugovor o financiranju za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji za žrtve obiteljskog nasilja.

Organiziranje redovnih aktiva ravnatelja odnosno voditelja pravnih osoba.

Utvrđivanje ekonomske cijene za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji u okviru djelatnosti socijalne skrbi.

◆ **Postignuti rezultati:**

Od ukupnog broja skloništa, njih 6 financijska sredstva potrebna za rad ostvaruje posredstvom ministarstva nadležnog za socijalnu skrb. Nastavno na navedeno, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, temeljem procijenjenih potreba za pružanjem ove vrste usluga za korisnike kojima se ovo pravo priznaje rješenjem nadležnog centra za socijalnu skrb i uz prethodno pribavljena mišljenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izradilo je mrežu domova socijalne skrbi, što uključuje i skloništa za žrtve nasilja u obitelji. Pri tom je uvažena i preporuka Vijeća Europe koja ide za tim da se na 10.000 stanovnika predvidi jedno mjesto za smještaj žrtava nasilja u obitelji. Pri izradi mreže domova socijalne skrbi u obzir je uzeta i potreba za osiguranjem smještajnih kapaciteta na području cijele Republike Hrvatske.

Tijekom 2006. godine Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sklopilo je ugovore sa četiri pravne osobe koje obavljaju ovu djelatnost te su na taj način povećani kapaciteti smještaja za 58 mjesta. Ukupni kapacitet svih šest pravnih osoba, s kojima Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ima sklopljene ugovore, je 119 mjesta.

Tijekom srpnja i kolovoza 2006. godine proveden je inspekcijski nadzor te je izrađena analiza utvrđenog i dane su preporuke koje se odnose na pojačanje sigurnosti korisnica i stručnih radnica skloništa. Tijekom 2006. godine organizirana su tri aktiva (u lipnju, srpnju i prosincu) ravnatelja i voditelja pravnih osoba s kojima su sklopljeni ugovori o financiranju za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji za žrtve obiteljskog nasilja. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi utvrđuje ekonomsku cijenu za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji u okviru djelatnosti socijalne skrbi.

◆ **Suradne institucije:**

Ustanove socijalne skrbi i druge pravne osobe

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2006. godini: 1.200.000,00 kuna (temeljem sklopljenih ugovora Ministarstva zdravstva i domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba o financiranju).

10. Izraditi Pravilnik o zadovoljavanju kriterija potrebnih za osnivanje i rad skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, vodeći brigu o broju i educiranosti stručnog osoblja, te broju, potrebama i interesima korisnica/ka

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, nevladine organizacije

◆ **Postignuti rezultati:**

Nadležno Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi u svom je izvješću istaknulo kako prema Zakonu o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01 i 103/03) nema potrebe za donošenjem posebnog Pravilnika o zadovoljavanju kriterija potrebnih za osnivanje i rad skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji, budući da je prema postojećim zakonskim rješenjima i odgovarajućim podzakonskim aktima moguće osnivati skloništa. Propisano je to:

- Pravilnikom o vrsti doma za djecu i doma za odrasle osobe i njihovoj djelatnosti te uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih djelatnika doma socijalne skrbi („Narodne novine“ br. 101/99 i 120/02)
- Pravilnikom o uvjetima glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika te načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji koju pruža vjerska zajednica i udruga („Narodne novine“ br. 92/04) te

- Pravilnikom o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima glede prostora, opreme i stručnih i drugih radnika („Narodne novine“ br. 92/04).

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi i navedenim pravilnicima udrugama je omogućeno pružanje skrbi izvan vlastite obitelji za djecu i odrasle osobe žrtve obiteljskog nasilja i bez osnivanja doma. Za odobrenje osnivanja skloništa potrebno je zatražiti odobrenje Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi, odnosno smještaja žrtava nasilja izvan vlastite obitelji. Po ispunjavanju propisanih uvjeta iz navedenih pravilnika, udruzi, odnosno podnositelju zahtjeva za osnivanje skloništa izdaje se rješenje za početak rada te se sklapa ugovor o međusobnoj suradnji. U ovakvim slučajevima korisnici se smještaju u sklonište po rješenju centra za socijalnu skrb te se po korisniku mjesečno isplaćuje 2.600,00 kuna.

11. Izraditi programe besplatne psihosocijalne i pravne pomoći za žene i djecu žrtve nasilja, programe osnaživanja i osposobljavanja u cilju ekonomske samostalnosti žrtava, te programe zapošljavanja žena žrtava nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost 1:**

Izrada nomenklature i klasifikacije usluga koje se pružaju u ustanovama socijalne skrbi i drugim pravnim osobama koje pružaju usluge skrbi izvan vlastite obitelji za djecu i odrasle osobe – žrtve obiteljskog nasilja

Izrada programa psihosocijalne i pravne pomoći za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izvijestilo je da je izrađen prijedlog nomenklature i klasifikacije usluga koje se u ustanovama socijalne skrbi pružaju žrtvama obiteljskog nasilja. Psihosocijalna pomoć ženama i djeci žrtvama obiteljskog nasilja te programi ekonomskog osnaživanja žena predviđeni su kao programi koji se provode u ustanovama odnosno pravnim osobama koje pružaju usluge skrbi izvan vlastite obitelji, a s kojima Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi ima sklopljene ugovore o financiranju za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji. U centrima za socijalnu skrb žrtvama obiteljskog nasilja pruža se besplatna pravna pomoć za područje djelatnosti službe socijalne skrbi. Nadalje, pohađanje programa doškolovanja žena te pomoć pri traženju posla pripadaju u programe ekonomskog osnaživanja žena.

◆ **Suradne institucije:**

Ustanove socijalne skrbi

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene aktivnosti nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

◆ **Aktivnost 2:**

Izrada Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2006. godinu

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, sukladno svom djelokrugu rada i nadležnostima, nositelj je izrade operativnih mjera Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2006. godinu čije su mjere ujedno i operativne mjere za provedbu Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za razdoblje od 2005. do 2008. godine. Mjere Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja odnose se na zapošljavanje svih kategorija stanovništva te se kao takve mogu izravno primijeniti i na žene žrtve nasilja u obitelji.

Operativnim mjerama Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2006. godinu, kojih je nositelj Hrvatski zavod za zapošljavanje, predviđena je mjera „Sufinanciranje zapošljavanja ciljanih skupina s otežanim faktorom zapošljivosti“ kao što su nezaposleni samohrani roditelji malodobne djece, nezaposlene ženske osobe po povratku s rodiljnog dopusta za treće i svako sljedeće dijete, žene žrtve zlostavljanja, žrtve trgovanja ljudima, azilanti, nezaposleni hrvatski branitelji koji se najmanje 6 mjeseci nalaze u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i drugi. Navedena mjera odgovara smjernici br. 7. Europske strategije zapošljavanja „Promoviranje integracije i borba protiv diskriminacije osoba koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada“.

Primjenom navedene mjere aktivne politike zapošljavanja tijekom 2006. godine zaposleno je 25 žena.

◆ **Suradne institucije:**

Hrvatski zavod za zapošljavanje

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2006. godini, za provedbu zadane mjere na pozicijama Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva 728.622,00 kuna.

12. Izraditi programe psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji te preporuke za provedbu tretmana

Nositelji: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo pravosuđa, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost 1:**

Izrada Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana u 2005. godini
Izrada Standarda za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji u 2005. godini

◆ **Postignuti rezultati:**

Sukladno članku 9. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izradilo je pravilnik o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana koji je objavljen u „Narodnim novinama“ br. 29/05.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Radna skupina za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji izradili su Nacrt prijedloga Standarda za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji, koji je dobio pozitivna mišljenja Ministarstva pravosuđa i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene aktivnosti nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

◆ **Aktivnost 2:**

Izrada Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana u 2006. godini

◆ **Postignuti rezultati:**

Standardi za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji, temeljem pozitivnih mišljenja Ministarstva pravosuđa i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, postali su sastavni dio *Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu i mjestu provođenja psihosocijalnog tretmana* („Narodne novine“ br. 78/06). U predmetni Pravilnik Standardi su uključeni u obliku priloga te predstavljaju temelj za provođenje psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji .

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

13. Izraditi prijedlog poticanja rada postojećih skloništa, kao i prijedlog otvaranja novih

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada prijedloga razvoja mreže skloništa

◆ **Postignuti rezultati:**

Sukladno mjeri br. 9. Nacionalne strategije Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je analizu skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji na području Republike Hrvatske. Temeljem izradene analize u tijeku je izrada prijedloga mjera za poboljšanje stanja postojećih i otvaranje novih skloništa kao i uspostavljanje mreže skloništa.

◆ **Suradne institucije:**

Organizacije civilnog društva koje pružaju podršku i pomoć žrtvama nasilja u obitelji.

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

14. Izraditi i tiskati adresar svih ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji i osigurati njegovu dostupnost najširem krugu osoba

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada adresara ustanova

Tisak i objava adresara na web stranicama Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Distribucija adresara svim zainteresiranim ustanovama i osobama

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2005. godini, izradilo i tiskalo *Adresar svih ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji*, koji sadrži adrese i brojeve telefona organizacija i institucija u Republici Hrvatskoj kojima se žrtve nasilja u obitelji u slučaju potrebe, odnosno nasilja u obitelji, mogu obratiti. U 2005. godini Adresar je tiskan u nakladi od 4.000 primjeraka, a u 2006. godini tiskano je izmijenjeno i dopunjeno izdanje Adresara u nakladi od 5.000 primjeraka.

Adresar je, u cilju daljnje distribucije potencijalnim korisnicama/ima te širenja informacija o postojanju i radu organizacija i institucija koje pružaju pomoć žrtvama nasilja, podijeljen državnim tijelima (Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, Uredu za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Uredima pravobranitelja za djecu i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske) te organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava obiteljskog nasilja.

◆ **Suradne institucije:**

Organizacije civilnog društva koje pružaju podršku i pomoć žrtvama nasilja u obitelji

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini: 24.253,60 kuna

U 2006. godini: 8.296,00 kuna

Ukupno: 32.549,60 kuna (s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti).

15. Izraditi i tiskati informativni letak namijenjen žrtvama, te brošure o nenasilnim oblicima ponašanja i rješavanja sukoba

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo unutarnjih poslova, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada informativnog letka u cilju informiranja žrtava o mehanizmima kojima Republika Hrvatska štiti prava žena

Distribucija informativnog letka

◆ **Postignuti rezultati:**

Povodom obilježavanja 22. rujna - Nacionalnog dana borbe protiv nasilja u obitelji, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izradilo je i tiskalo letak namijenjen žrtvama nasilja u obitelji. U 2005. godini letak je tiskan u nakladi od 20.000 primjeraka. Letak sadrži podatke o obvezama policije, centara za socijalnu skrb, zdravstvenih ustanova i pravosudnih tijela u slučaju počinjenog nasilja u obitelji.

Leci su, u cilju daljnje distribucije potencijalnim korisnicima/ama, dostavljeni Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, Uredu za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske te organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava obiteljskog nasilja.

◆ **Suradne institucije:**

Organizacije civilnog društva koje pružaju podršku i pomoć žrtvama nasilja u obitelji

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti utrošeno je 3.660,00 kuna.

16. Osnivati obiteljske sudove, odnosno obiteljske odjele pri redovnim sudovima

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

◆ **Aktivnost:**

Osnivanje obiteljskih sudova

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo pravosuđa izvijestilo je kako je osnivanje obiteljskih odjela pri redovnim sudovima predviđeno Zakonom o sudovima.

◆ **Suradne institucije:**

Nadležni sudovi.

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

17. Označiti oznakom žurno sve sudske predmete o nasilju u obitelji

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa

◆ **Aktivnost:**

Označivati oznakom žurno sve sudske predmete o nasilju u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Izvješćem Ministarstva pravosuđa ističe se kako prekršajni predmeti nasilja u obitelji nose oznaku žurnosti. Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji propisano je da su svi postupci pokrenuti po ovom Zakonu žurni te će sva nadležna tijela koja poduzimaju radnje vezane za nasilje u obitelji postupati žurno. Ujedno i sudskim poslovníkom u članku 174. novom stavku 3. oznaka žurnosti daje se predmetima vezanim uz nasilje.

◆ **Suradne institucije:**

Nadležni sudovi.

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

III. DUGOROČNE MJERE ZA SPRJEČAVANJE NASILJA U OBITELJI

18. Provoditi sustavnu edukaciju djelatnica/ka u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama o svim pitanjima vezanim uz ravnopravnost spolova i pitanjima vezanim uz nasilje u obitelji

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Organiziranje sustavnih edukacija i seminara te sudjelovanje djelatnika/ca u predškolskim, osnovnoškolskim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama o svim pitanjima vezanim uz ravnopravnost spolova i pitanjima vezanim uz nasilje u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je izvijestilo da je tijekom 2005. godine, u svrhu edukacije djelatnika/ca obrazovanog sustava, u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba održano ukupno 9 trodnevnih seminara pod nazivom „Nasilje prema djeci i među djecom u školi i obitelji“ u 5 gradova (Zagreb, Opatija, Vukovar, Split i Zadar). Seminar je završilo ukupno 639 stručnih suradnika iz osnovnih škola. Rad na seminarima je tekao plenarno i u četiri paralelne radionice. Sudionici predavanja i radionica bili su iscrpno upoznati s tematikom nasilja među djecom i prema djeci u školi i obitelji, te su aktivno sudjelovali u osmišljavanju preventivnih aktivnosti i učinkovitih intervencija. Procjene sudionika seminara su vrlo visoke. Prosječne procjene variraju od 4,4 do 4,7. Svi su sudionici pokazali visoku motiviranost u radu te bili kreativni u provedbi radionica, u kojima su sudjelovali kao kompetentni stručnjaci sa zavidnom dotadašnjom razinom znanja, ali je isticana i potreba za daljnjim stručnim usavršavanjem. Održavanje seminara bilo je popraćeno u medijima (Jutarnji list, Večernji list, Vjesnik, TV Nova, Z1, HTV, Slobodna Dalmacija, Narodni list, Glas Istre, Radio Rijeka, Radio Dalmacija, Radio Zadar) kao važan doprinos osposobljenosti stručnjaka koji se bave prevencijom i intervencijom u radu s djecom i mladima u obitelji i školi.

Ujedno, u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa organiziralo je seminare za stručne suradnike u srednjim školama pod nazivom „Mladi i nasilje u obitelji i školi“. Tijekom školske godine 2005./2006. održano je pet ovakvih seminara. Kroz navedeni seminar je ukupno 400 stručnih suradnika iz srednjih škola i učeničkih domova završilo obrazovanje iz tematike nasilja među djecom i prema djeci u školi i obitelji.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je tijekom 2005. i 2006. godine sufinanciralo i projekt „Obitelj i škola“ koji je organizirala Varaždinska županija. Navedeni projekt namijenjen je podizanju kvalitete odnosa u školskom sustavu i relacije učenik-nastavnik-škola-obitelj. Ovim je projektom provedeno obrazovanje 630 polaznika iz 11 srednjih škola, a programom je bila, među ostalim, obuhvaćena i problematika Programa suzbijanja obiteljskog nasilja.

Uz navedeno, tijekom 2005. i 2006. godine, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa financijski je pomoglo organizaciju i održavanje seminara za stručne suradnike odgojno-obrazovnih ustanova vezano uz ravnopravnost spolova i nasilje u obitelji, učeničke i studentske projekte i kupnju literature.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljica za djecu, nevladine organizacije, Varaždinska županija.

◆ **Utrošena sredstva:**

Za organizaciju i održavanje seminara za koordinatore preventivnih programa u osnovnim školama Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa utrošilo je ukupno 350.000,00 kuna.

Za organizaciju i održavanje seminara za koordinatore preventivnih programa u srednjim školama Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa utrošilo je ukupno 306.535,00 kuna.

Za realizaciju projekta Varaždinske županije „Obitelj i škola“ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izdvojilo je ukupno 100.000,00 kuna.

Za troškove organiziranja seminara za stručne suradnike u odgojno-obrazovnim ustanovama, učeničke i studentske projekte i kupnju literature Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osiguralo je ukupno 2.150.400,00 kuna.

U 2005. godini: 1.210.535,00 kuna

U 2006. godini: 1.696.400,00 kuna

Ukupno: 2.906.935,00 kuna (s pozicija Ministarstva znanosti obrazovanja i športa).

19. Provoditi edukaciju svih osoba koje rade na provedbi zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji, kao i ostalih osoba koje rade na pružanju usluga i podrške u slučajevima nasilja u obitelji, te osoba zaduženih za informiranje i senzibilizaciju javnosti za problematiku nasilja u obitelji, a radi unaprjeđenja njihovog rada te pravilnijeg postupanja u slučajevima nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost 1:**

Organizirati edukacije i sudjelovati na edukacijama stručnih radnika/ca Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj – Obiteljskih centara koji/e se u svom radu susreću s problematikom nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2005. godini u suradnji s Poliklinikom za zaštitu djece Grada Zagreba organiziralo petodnevni seminar za stručne djelatnike Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj – Obiteljskih centara. Nadalje, u suradnji sa Društvom za psihološku pomoć 2005. godine održana je edukacija stručnih djelatnika Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj u cilju poboljšanja kvalitete rada s korisnicima Savjetovališta te pružanja pomoći u stvaranju kvalitete zajedničkog života u reorganiziranoj obitelji.

◆ **Suradne institucije:**

Poliklinika za zaštitu djece Grada Zagreba, Društvo za psihološku pomoć

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini 12.818,30 kuna (s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti).

◆ **Aktivnost 2:**

Organizirati odnosno sudjelovati na edukacijama stručnih radnika/ca centara za socijalnu skrb s područja zaštite žrtava nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izvijestilo je da su predstavnici Ministarstva u 2005. godini sudjelovali na dvije tribine stručnih radnika centara za socijalnu skrb. Tijekom 2006. godine predstavnici Ministarstva sudjelovali su na okruglim stolovima u Rijeci i Sisku u organizaciji županijskih udruga socijalnih radnika pod nazivom „Provedba Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ i „Nasilje u obitelji - osnovni čimbenici“. Osim navedenog, predstavnici Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi sudjelovali su na godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa u Vodicama. Nadalje, u prosincu 2006. godine održan je zajednički aktiv ravnatelja centara za socijalnu skrb, te domova i drugih pravnih osoba koje pružaju usluge skrbi izvan vlastite obitelji za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s poremećajima u ponašanju te djecu i odrasle osobe žrtve obiteljskog nasilja. Na navedenom aktivu jedna od tema bila je i zaštita žrtava obiteljskog nasilja u sustavu socijalne skrbi. Tom prigodom svim ravnateljima centara za socijalnu skrb podijeljene su izmjene i dopune Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji uz obvezu da svoje stručne radnike upoznaju s donesenim izmjenama i dopunama Protokola.

◆ **Suradne institucije:**

Centri za socijalnu skrb, domovi i druge pravne osobe koje pružaju usluge skrbi izvan vlastite obitelji za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s poremećajima u ponašanju i djecu i odrasle osobe žrtve obiteljskog nasilja

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene aktivnosti nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

◆ **Aktivnost 3:**

Organizirati okrugle stolove i edukacije pravosudnih djelatnika (sudaca, sudskih savjetnika, državnih odvjetnika)

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo pravosuđa izvijestilo je da je 13. lipnja 2006. godine održan Okrugli stol pod nazivom „Suzbijanje nasilja u obitelji - sankcije i moguće alternative“ na kojem je nazočilo 29 sudionika.

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene aktivnosti utrošeno je 6.689,01 kuna.

20. Poticati uklanjanje svih stereotipa o nasilju u obitelji, vodeći posebno računa o medijima i programima osnovnoškolskih, srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova, kao i njihovoj ulozi u uklanjanju tradicionalnih stereotipa o nasilju u obitelji

Nositelji: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije, mediji, HRT

◆ **Aktivnost:**

Uklanjanje svih stereotipa o nasilju u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u svom je izvješću istaknulo da je, imajući na umu da su žene najčešće žrtve nasilja, ali i da je potrebno osigurati zaštitu svih žrtava bez obzira na spol,

poticalo uklanjanje svih stereotipa o nasilju u obitelji u programima osnovnoškolskih, srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova, kao i njihovoj ulozi u uklanjanju tradicionalnih stereotipa o nasilju u obitelji te na taj način pridonosilo ostvarenju politike ravnopravnosti spolova.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, Državno odvjetništvo, Visoki prekršajni sud, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije, mediji, HRT

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

21. Osiguravati dostupnost informacija o problematici nasilja u obitelji posebno osjetljivim skupinama osoba (žene i djeca s invaliditetom, žene migrantice, žene i djeca pripadnice/i pojedinih manjinskih skupina, sudionice/i i stradalnice/i Domovinskog rata, oboljeli od PTSP-a i članovi njihovih obitelji i slično)

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova, Pravobranitelj/ica za djecu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije, mediji

◆ **Aktivnost:**

Informiranje osoba u potrebi o problematici nasilja u obitelji i mogućnostima ostvarivanja propisanih prava

◆ **Postignuti rezultati:**

U cilju osiguravanja dostupnosti informacija svim osobama u potrebi s naglaskom na posebno osjetljive skupine osoba Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kontinuirano radi. U tom smislu Ministarstvo odgovara na upite i predstavke građana, distribuira tiskani materijal (letke, adresare, publikacije) te pruža informacije o mogućnostima ostvarivanja i zaštite propisanih prava.

◆ **Suradne institucije:**

Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

22. Osmišljavati javna djelovanja za obilježavanje datuma koji su vezani uz promicanje ljudskih prava i unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji, s ciljem što bolje informiranosti i senzibilizacije javnosti

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ured za ljudska prava, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Održavanje javnih manifestacija uz obilježavanje datuma vezanih uz unaprjeđenje položaja žrtava nasilja u obitelji

◆ Postignuti rezultati:

U 2005. godini provedene su aktivnosti na obilježavanju 15. svibnja – Međunarodnog dana obitelji, 22. rujna – Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i 25. studenog – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama.

Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana obitelji* održan je koncert djece glazbenika iz višečlanih obitelji, za što je utrošeno 6.299,00 kuna. Nadalje, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pružilo je financijsku potporu udruzi Djelo Marijino – Pokret fokolara za održavanje Međunarodnog kongresa obitelji - Family fest, za što je utrošeno 100.000,00 kuna. U suradnji sa Savezom ukrajinki Republike Hrvatske u okviru programa „Živa enciklopedija“ prigodno je obilježen Majčin dan, Međunarodni dan obitelji i Svibanjske pobožnosti, putem tribina, izložaba i stručnih predavanja, za što je utrošeno 33.000,00 kuna.

Povodom obilježavanja *Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama* u zgradi Općinskog suda u Zagrebu potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gospođa Jadranka Kosor, položila je vijenac kao znak sjećanja na tri tragično preminule žene.

Uoči *Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama* potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gospođa Jadranka Kosor, organizirala je, u prostorijama Vlade RH, prijem predstavnica ženskih nevladinih organizacija koje programski djeluju u cilju unaprjeđenja položaja žrtava nasilja u obitelji.

U 2006. godini provedene su aktivnosti na obilježavanju 8. ožujka – Međunarodnog dana žena, 15. svibnja – Međunarodnog dana obitelji, 22. rujna – Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i 25. studenog – Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama.

Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana žena* potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gospođa Jadranka Kosor, predstavila je Kampanju za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama te niz aktivnosti u cilju pripreme za provedbu Kampanje tijekom 2007. i 2008. godine. Nadalje, održan je i Okrugli stol „SOS linije za žrtve obiteljskog nasilja – primjeri dobre prakse“ u koju je svrhu Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti utrošilo ukupno 25.403,20 kuna.

Povodom obilježavanja *Međunarodnog dana obitelji* organizirane su dječje likovne radionice na temu „Moja obitelj“ i kreativne radionice za djecu u autobusu Čudesna šuma, javno fotografiranje članova obitelji uz sudjelovanje hrvatskog fotografa Stephana Lupina te je, u suradnji s Hrvatskom biskupskom konferencijom, održan Okrugli stol na temu „Stvaranje prijateljskog ozračja za obitelji u Hrvatskoj“. U svrhu provedbe navedenih aktivnosti na obilježavanju Međunarodnog dana obitelji Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti izdvojilo je 44.502,00 kuna. Za tisak Zbornika radova s Okruglog stola „Stvaranje prijateljskog ozračja za obitelji u Hrvatskoj“ dodatno je utrošeno 7.930,00 kuna.

Povodom obilježavanja *Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama* u zgradi Općinskog suda u Zagrebu potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gospođa Jadranka Kosor, položila je vijenac kao znak sjećanja na tri tragično preminule žene. Ujedno, u suradnji s državnim tijelima, primjerice Ministarstvom unutarnjih poslova, Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Uredom za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Uredom pravobraniteljice za ravnopravnost poslova te organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja u obitelji, Autonomnom ženskom kućom Zagreb, Ženskom grupom Karlovac „Korak“, Udrugom B.a.B.e. – Budi aktivna, Budi emancipirana, Centrom za žene žrtve rata ROSA, Udrugom Ženska pomoć sada SOS telefon

za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji i Društvom za psihološku pomoć, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti organiziralo je okupljanje oko postavljenih info-šandova na Trgu Petra Preradovića u Zagrebu. Navedena aktivnost održala se u cilju senzibilizacije javnosti za problematiku nasilja u obitelji, neposrednog kontakta s građanima, savjetovanja i informiranja o pravima žrtava nasilja, o mogućnostima ostvarivanja prava i mehanizmima kojima Republika Hrvatska štiti prava žena te razmjene iskustava građana i predstavnika državnih tijela. Tom prigodom predstavnici Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti građanima su dijelili publikacije vezane uz problematiku nasilja u obitelji i nasilja nad ženama, primjerice Nacionalnu strategiju zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. i izmijenjeni i dopunjeni Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji te izmijenjeni i dopunjeni Adresar ustanova, organizacija i drugih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji.

Uoči *Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama* u organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti održan je Okrugli stol na temu „*Ekonomsko nasilje nad ženama*“.

Na sam Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 25. studenoga, u Republici Hrvatskoj je, sukladno preporuci Vijeća Europe, započela Kampanja za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama svečanim predstavljanjem u prostorijama Vlade Republike Hrvatske. Tom je prigodom potpredsjednica Vlade RH i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, gospođa Jadranka Kosor, upoznala nazočne s Programom nacionalne Kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama te aktivnostima koje će se provoditi tijekom 2007. i 2008. godine.

Predstavljanju aktivnosti nacionalne Kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama nazočili su predstavnici/ce Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske, tijela državne uprave, organizacija civilnog društva koje programski djeluju na unaprjeđenju zaštite od nasilja u obitelji i znanstvenih institucija. Punu podršku provedbi Kampanje na nacionalnoj razini, njenim ciljevima, strategijama i aktivnostima tijekom njenog trajanja osobno je izrazio i predsjednik Vlade Republike Hrvatske, dr. sc. Ivo Sanader, kojem je tom prigodom uručen bedž s logotipom i sloganom Kampanje.

U cilju provedbe aktivnosti nacionalne Kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama, a koje uključuju izradu, grafički dizajn i tisak promidžbenog materijala Kampanje, produkciju radio poruka protiv nasilja u obitelji te postavljanje jumbo-plakata Kampanje na oglasne površine u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je tijekom 2006. godine utrošilo ukupno 107.957,56 kuna.

◆ **Suradne institucije:**

Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost poslova, organizacije civilnog društva

◆ **Utrošena sredstva:**

Za obilježavanje Međunarodnog dana obitelji 2005. godine utrošeno je 139.299,00 kuna.

Za obilježavanje Međunarodnog dana žena u 2006. godini utrošeno je 25.403,20 kuna.

Za obilježavanje Međunarodnog dana obitelji 2006. godine utrošeno je 52.432,00 kuna.

Za provedbu pripremnih aktivnosti Kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama utrošeno je ukupno 107.957,56 kuna u 2006. godini.

U 2005. godini: 139.299,00 kuna

U 2006. godini: 185.792,76 kuna

Ukupno: 325.091,76 kuna (s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti)

23. Izdavati statistički godišnjak o nasilju u obitelji koji bi uključivao pravosudne i policijske statistike, statistike centara za socijalnu skrb i statistiku o financijskim izdvajanjima vezanim uz nasilje u obitelji (na državnoj, lokalnoj i regionalnoj razini), te godišnje troškove zdravstvenog zbrinjavanja žrtava nasilja

Nositelji: Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo financija, lokalna i područna (regionalna) samouprava, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Prikupljanje podataka od strane policije, centara za socijalnu skrb i domova za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja tijekom 2005. i 2006. godine

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi izvijestilo je da je tijekom 2005. i 2006. godine prikupilo podatke o kretanju korisnika i broju stručnih radnika od strane domova za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja.

Nadalje, prikupljeni su i analizirani podaci od strane centara za socijalnu skrb koji se odnose na 2005. godinu. U svrhu prikupljanja podataka za 2006. godinu u tijeku je izrada upitnika. Podaci od strane centara za socijalnu skrb služe za utvrđivanje potreba zbrinjavanja žrtava obiteljskog nasilja na razini svake pojedine županije.

◆ **Suradne institucije:**

Centri za socijalnu skrb i Domovi za djecu i odrasle osobe – žrtve obiteljskog nasilja

◆ **Utrošena sredstva:**

U 2005. godini: za realizaciju navedene aktivnosti nisu bila potrebna dodatna financijska sredstva.
U 2006. godini: 1.204.000,00 kuna (s pozicija Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi).

24. Izrađivati godišnja izvješća o zdravstvenim i financijskim posljedicama nasilja u obitelji, te o broju kaznenih prijava podnesenih protiv počinitelja od strane medicinskih ustanova i predlagati mjere koje bi dovele do smanjenja posljedica

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

◆ **Postignuti rezultati:**

Tijekom izvještajnog razdoblja nadležno ministarstvo za provedbu ove mjere obavilo je odgovarajuće organizacijske pripreme te osiguralo financijska sredstva za njenu provedbu u 2007. godini. Provedba ove mjere je u tijeku.

25. Izrađivati godišnja izvješća za sve nositelje mjera o utrošku sredstava za zaštitu od nasilja u obitelji

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo financija

◆ **Aktivnost:**

Izrada godišnjih izvještaja o utrošku sredstava u cilju zaštite od nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

U svrhu realizacije navedene mjere Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti pisanim je putem od svih nositelja mjera Nacionalne strategije zatražilo izvješća o

utrošku sredstava Državnog proračuna za 2005. i 2006. godinu namijenjenih provedbi mjera Nacionalne strategije te drugim aktivnostima usmjerenim na borbu protiv nasilja u obitelji.

Zaključno s 28. svibnja 2007. godine zaprimljeni su odgovori Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstva financija, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

U dostavljenim izvješćima Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo financija, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske istaknuli su kako tijekom 2005. i 2006. godine nisu planirana, odnosno nisu utrošena dodatna sredstva Državnog proračuna namijenjena borbi protiv nasilja u obitelji te provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva izvijestilo je da je sukladno smjernici br. 7. Europske strategije zapošljavanja „Promoviranje integracije i borba protiv diskriminacije osoba koje se nalaze u nepovoljnom položaju na tržištu rada“ operativnim mjerama Nacionalnog akcijskog plana zapošljavanja za 2006. godinu, kojih je nositelj Hrvatski zavod za zapošljavanje, predviđena mjera „Sufinanciranje zapošljavanja ciljanih skupina s otežanim faktorom zapošljivosti“ kao što su nezaposleni samohrani roditelji malodobne djece, nezaposlene ženske osobe po povratku s rodiljnog dopusta za treće i svako sljedeće dijete, žene žrtve zlostavljanja, žrtve trgovanja ljudima, azilanti, nezaposleni hrvatski branitelji koji se najmanje 6 mjeseci nalaze u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i drugi.

Temeljem izvješća Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, prema Godišnjem planu poticanja zapošljavanja za 2006. godinu, za predmetnu mjeru utvrđeno je da je tijekom provedbe iz Državnog proračuna isplaćeno 8.570.782,50 kuna.

Ministarstvo unutarnjih poslova u svom je izvješću istaknulo statističke podatke o zabilježenom stanju, kretanju i nekim obilježjima nasilja u obitelji u RH te je, budući da je 2006. godine izrađen Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, za čije je provođenje potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu, iskazalo procjenu rashoda. Nadalje, Ministarstvo je istaknulo da će nakon donošenja izmjena i dopuna predmetnog Zakona te provedbe istog moći izvijestiti o utrošenim sredstvima u odnosu na planirana sredstva.

Ministarstvo pravosuđa izvijestilo je kako za provedbu mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji u Državnom proračunu za 2005. i 2006. godinu nije imalo planirana novčana sredstva. Od ostalih aktivnosti, koje se odnose na borbu protiv nasilja u obitelji, istaknuto je održavanje Okruglog stola pod nazivom „Suzbijanje nasilja u obitelji – sankcije i moguće alternative“ za čiju je organizaciju utrošen iznos od 6.689,01 kuna.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa izvijestilo je da je, za aktivnosti opisane u mjeri broj 18. utrošilo ukupno 2.906.935,00 kuna, odnosno 1.210.535,00 kuna u 2005. i 1.696.400,00 u 2006. godini.

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske izvijestio je da je u okviru natječaja za financiranje projekata organizacija civilnog društva u 2006. godini nastavio financiranje višegodišnjih programa usmjerenih zaštiti od nasilja u obitelji, u ukupnom iznosu od 110.000,00 kuna za programe pod nazivom „Savjetodavna pomoć i smještaj žena i djece žrtava obiteljskog nasilja“ Udruge za pomoć ženi i djetetu Duga Zadar u iznosu od 70.000,00 kuna te program pod nazivom „Sklonište za žene koje su preživjele obiteljsko nasilje“ Autonomne ženske kuće Zagreb u iznosu od 40.000,00 kuna. Također, neovisno od natječaja Ured je u 2006. godini financirao rad

organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom žrtava obiteljskog nasilja, u ukupnom iznosu od 32.000,00 kuna, te je s Autonomnom ženskom kućom sklopljen ugovor kojim se odobrava jednokratni iznos od 10.000,00 kuna u trenutku objave tajne adrese Skloništa za žrtve nasilja u obitelji od strane Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje. Osim toga, Autonomnoj ženskoj kući odobren je jednokratni iznos od 10.000,00 kuna za pružanje skrbi žrtvama obiteljskog nasilja, a Ženskoj grupi Karlovac „Korak“ odobren je jednokratni iznos od 12.000,00 kuna za podmirenje održivosti programa Skloništa.

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske izvijestio je da je u 2005. godini za problematiku nasilja u obitelji utrošio ukupno 56.624,00 kuna i to: 5.000,00 kuna za izradu letka o nasilju povodom 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama Ženske grupe Karlovac „Korak“; 2.000,00 kuna za akciju „Fortune cookie“ s ciljem osvještavanja i senzibiliziranja javnosti povodom 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama Centra za mirovne studije i Feminističke grupe Virđine i Kirke; 5.124,00 kuna za izradu promotivnog materijala „Život bez nasilja“ u izdanju Udruge žena Vukovar i Povjerenstva za ravnopravnost spolova Vukovarsko-srijemske županije; 22.500,00 za projekt Centra za žene žrtve rata ROSA u svrhu izdavanja brošure i pripadajućeg letka „Vodič za UN Konvenciju iz 1949. godine za suzbijanje trgovanja ljudima i iskorištavanje prostitucije drugih“ i brošure „Trgovanje ženama“; 22.000,00 kuna za projekt Autonomne ženske kuće Zagreb u svrhu izdavanja knjige „Nasilje protiv žena – odgovornost policije“.

U 2006. godini Ured za ravnopravnost spolova je u Državnom proračunu otvorio zasebnu aktivnost *Provedba Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji* u ukupnom iznosu od 60.000,00 kuna, temeljem čega je financijski podržao niz projekata kako slijedi: projekt udruge GORD – Građanske organizacije razvoja Dalj pod nazivom „Edukacija multidisciplinarnog tima za provedbu Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ u iznosu od 35.000,00 kuna; projekt Ženske mreže Hrvatske pod nazivom „Kampanja - Nulta stopa tolerancije nasilju nad ženama“ u iznosu od 20.000,00 kuna; Udruzi Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja, za izrazite rezultate postignute u borbi protiv nasilja nad ženama, a povodom obilježavanja 22. rujna – Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama u iznosu od 5.000,00 kuna.

S proračunske aktivnosti „Promidžba i informiranje“ Ured je, u ukupnom iznosu od 33.979,00 kuna, financijski podržao: edukativni spot udruge Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja u iznosu od 2.442,00 kuna te promotivni materijal protiv nasilja nad ženama udruzi B.a.B.e. u iznosu od 15.616,00 kuna.

Sukladno obvezama Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske u sklopu nacionalne Kampanje za borbu protiv obiteljskog nasilja nad ženama te temeljem obveza provedbe mjere 5.2.1. Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova od 2006. do 2010., Ured je, u nakladi od 2000 primjeraka, tiskao Preporuku Rec (2002)5 Odbora ministara državama članicama o zaštiti žena od nasilja i Memorandum s objašnjenjima te je u tu svrhu utrošio ukupno 48.600,00 kuna.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, kao tijelo koje posebnu pozornost poklanja socijalno osjetljivim skupinama s naglaskom na žrtve nasilja u obitelji, osim izdvojenih financijskih sredstava opisanih u ovom Izvješću, tijekom 2005. i 2006. godine financijski je pomoglo provedbu projekata organizacija civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja u obitelji. U tu svrhu tijekom 2005. ukupno je utrošeno 1.816.992,60 kuna kako slijedi: Centru za žene Adela 76.361,00 kuna za provedbu programa „Tolerancija je moj izbor“ i za provedbu programa „Edukacija za samozapošljavanje žena“ 122.370,00 kuna; Udruzi za pomoć i prava obiteljima žrtava kriminala iz Petrinje za provedbu programa „Odrastanje djeteta i odgoj s ljubavlju“ 90.000,00 kuna; Ženskom poduzetničkom centru ROSA za program „Ekonomsko osnaživanje žena koje su preživjele obiteljsko nasilje“ u iznosu od 152.340,00 kuna; Autonomnoj ženskoj kući Zagreb za program „Sklonište i savjetovništvo za žene i djecu žrtve

nasilja“ u iznosu od 205.420,00 kuna; Ženskoj grupi Karlovac „Korak“ za program „Direktna pomoć žrtvama obiteljskog nasilja“ iznos od 250.961,00 kuna; Udruzi „MiRTa“ Split za program „Savjetovalište za žrtve nasilja“ 205.230,00 kuna; Centru za profesionalnu rehabilitaciju Osijek za program „Psihosocijalna pomoć i zaštita žrtava obiteljskog nasilja“ iznos od 208.563,74 kune; Udruzi invalida Bjelovar za program „Psihosocijalna pomoć i podrška II“ iznos od 104.260,00 kuna; Domu za zbrinjavanje odraslih osoba i djece „Rovinjsko sunce“ za provedbu programa „Edukativni i psihosocijalno-terapijski rad s djecom s posebnim potrebama smještenim u Domu za zbrinjavanje zlostavljanih odraslih osoba i djece“ iznos od 60.000,00 kuna; Caritasu biskupije Đakovo za program „Savjetovalište za žrtve obiteljskog nasilja“ iznos od 131.586,86 kuna; Udruzi „Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja“ za program „Prihvatni centar sa SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja“ iznos od 80.000,00 kuna te Savjetovalištu za djecu, mladež, brak i obitelj u Rijeci za „Program psihosocijalnog tretmana počinitelja nasilja u obitelji“ iznos od 129.900,00 kuna.

U 2006. godini Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti za programe organizacija civilnog društva koje pomažu žrtvama nasilja u obitelji izdvojilo je ukupno 1.346.500,00 kuna kako slijedi: Udruzi Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja za provedbu programa „Prihvatni centar sa SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja“ u iznosu od 160.000,00 kuna; Ženskoj grupi Karlovac „Korak“ za program „Direktna pomoć žrtvama nasilja“ u iznosu od 180.000,00 kuna; Udruzi „MiRTa“ Split za provedbu programa „Savjetovalište za žrtve nasilja u obitelji“ u iznosu od 140.000,00 kuna; Centru za profesionalnu rehabilitaciju Osijek za program „Psihosocijalna pomoć i zaštita žrtvama nasilja“ u iznosu 170.000,00 kuna; Caritasu nadbiskupije Đakovo za provedbu programa „Savjetovalište za žrtve nasilja u obitelji“ u iznosu od 150.000,00 kuna; Autonomnoj ženskoj kući Zagreb za program „Sklonište i savjetovalište za žene i djecu žrtve nasilja“ u iznosu od 180.000,00 kuna; Centru za žene ADELA za provedbu programa „Savjetovanjem protiv nasilja“ iznos od 50.000,00 kuna, a za program „Edukacija za samozapošljavanje“ iznos od 110.950,00 kuna; Poduzetničkom centru za žene za projekt „Ekonomsko osnaživanje žena“ iznos od 165.550,00 kuna; Caritasu Zadarske nadbiskupije za projekt „Psihosocijalni tretman počinitelja obiteljskog nasilja“ iznos od 18.000,00 kuna, a za projekt „Škola za roditelje“ iznos od 22.000,00 kuna.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo RH, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH, Ured za ljudska prava Vlade RH, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljica za djecu

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nisu utrošena financijska sredstva.

26. Pratiti provedbu zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji izradom godišnjih izvješća o provedbi tih zakona od strane nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i nevladinih organizacija, uključujući dostavljanje svih raspoloživih statističkih podataka

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Povjerenstvo za praćenje i unapređivanje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Državni zavod za statistiku, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Izrada izvješća o provedbi zakona kojima se sankcionira nasilje u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

Ministarstvo unutarnjih poslova u svom je izvješću istaknulo da temeljem Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji i Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine djeluje u cilju promicanja ljudskih prava, posebice zaštite žrtava nasilja u obitelji, provodeći mjere za sprječavanje nasilja sukladno ovlastima policijskih službenika, koje se temelje na Zakonu o policiji („Narodne novine“ br. 129/00). Prema podacima o zabilježenom stanju, kretanju i nekim obilježjima nasilja u obitelji u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine, u kojima je policija poduzimala nadležne mjere, zaprimljeno je ukupno 16.433 zahtjeva građana za pružanjem policijske intervencije radi zaštite od nasilja u obitelji, što je za 2,9% više nego u 2005. godini kada je zatraženo 15.696 intervencija. Tijekom 2006. godine policija je traženu intervenciju pružala u svim slučajevima. U cilju zaštite žrtve, zbog postojanja bojazni od nastavljanja nasilja, protiv 5.979 osoba izrečena je i provedena mjera zadržavanja u prostoru policije, što je za 25,5% slučajeva više nego u 2005. godini kad je izrečeno 4.454 mjera zadržavanja. Zbog prekršaja počinjenog nasiljem u obitelji prekršajno je prijavljeno 15.277 osoba, što je za 7,2% više nego u 2005. godini kad je prekršajno prijavljeno 14.246 osoba. Za kazneno djelo *Nasilničko ponašanje u obitelji* kazneno je prijavljeno 1.545 počinitelja, što je za 135,2% više nego u 2005. godini kada je prijavljeno 657 počinitelja. Tijekom 2006. godine policija je evidentirala 1.985 kaznenih djela *Nasilničko ponašanje u obitelji* iz članka 215.a Kaznenog zakona, što u odnosu na 2005. godinu, kada je zabilježeno 1.857 kaznenih djela, predstavlja porast za 6,9%. Tijekom 2006. godine policija je sucima nadležnih prekršajnih sudova predložila izricanje sveukupno 9.888 zaštitnih mjera, što je za 50,3% više u odnosu na 2005. godinu kada je predloženo 4.916 zaštitnih mjera. Od ukupno 9.888 predloženih zaštitnih mjera policija je tijekom 2006. godine provela 339 zaštitnih mjera, koje su temeljem Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji stavljene u djelokrug rada policije, a što predstavlja porast od 249,5% u odnosu na 2005. godinu kada je policija provela 97 takvih zaštitnih mjera.

Državni zavod za statistiku u svom je izvješću dostavio podatke koji se odnose na broj prijavljenih, optuženih i suđenih osoba za kazneno djelo nasilničkog ponašanja u obitelji od 2001. do 2006. te na broj počinitelja prekršaja za nasilje u obitelji od 2000. do 2006. godine.

Uvidom u dostavljene podatke utvrđen je porast broja ukupno prijavljenih počinitelja kaznenih djela *Nasilničko ponašanje u obitelji* po godinama. Prijavljenih počinitelja u 2001. godini bilo je ukupno 130 od čega je optuženih 102 počinitelja, a za 28 je prijava odbačena. Tijekom 2002. godine ukupno je prijavljeno 286 počinitelja, od koji je 228 optuženo, a za 58 prijava odbačena. Tijekom 2003. godine ukupno je prijavljen 491 počinitelj, od kojih je 394 optuženih, a za 97 je prijava odbačena. Tijekom 2004. godine prijavljeno je 765 počinitelja, od kojih je optužen 571 počinitelj, a za njih 194 je prijava odbačena. U 2005. godini prijavljeno je 996 počinitelja, od kojih je 732 optuženo, a za 264 je prijava odbačena. Tijekom 2006. godine prijavljeno je 1220 počinitelja. Njih 829 je optuženo, dok je za 391 počinitelja prijava odbačena.

U vremenskom razdoblju od 2001. do 2006. godine ukupno su 2152 osobe optužene za počinjenje kaznenog djela nasilničko ponašanje u obitelji. Tijekom 2001. godine ukupno su optužena 22 počinitelja muškog spola, od kojih je 19 proglašeno krivima, dok njih 3 nije proglašeno krivima. Za jednu je osobu kazneni postupak obustavljen i donesene su dvije odbijajuće presude. Tijekom 2002. godine ukupno je optuženo 117 počinitelja (od čega 116 muškaraca i 1 žena), od koji je 94 osoba proglašeno krivima, dok njih 23 nije proglašeno krivima. Od njih 23, postupak je obustavljen za 6 osoba, za 4 osobe je donesena oslobađajuća presuda, a za njih 13 odbijajuća presuda. Tijekom 2003. godine ukupno su optužene 254 osobe (240 muškaraca i 14 žena), od kojih je 214 proglašeno krivima. Od 40 osoba, koje nisu proglašene krivima, za njih 14 je postupak obustavljen, oslobađajuća presuda donesena je za 4 osobe, a odbijajuća presuda za 21 osobu. Samo je jedna osoba proglašena neubrojivom. Tijekom 2004. godine optuženo je 413 osoba (403 muškaraca i 10 žena), od kojih je 360 proglašeno krivima. Od 53 osobe, koje nisu

proglašene krivima, kazneni postupak je obustavljen u 19 slučajeva, oslobađajuća presuda donesena je u 9 slučajeva, odbijajuća presuda u 23 slučaja, a dvije su osobe proglašene neubrojivima. Tijekom 2005. godine ukupno je optuženo 575 osoba (559 muškaraca i 16 žena) od kojih je 490 proglašeno krivima. Od 85 osoba, koje nisu proglašene krivima, za njih 29 kazneni postupak je obustavljen, za 15 je donesena oslobađajuća presuda, za 33 odbijajuća presuda, dok je 8 osoba proglašeno neubrojivima. Tijekom 2006. godine optužen je najveći broj osoba, ukupno njih 771 (742 muškarca i 29 žena). Od ukupnog broja optuženih osoba njih 630 proglašeno je krivima. Nije proglašeno krivima 141 osoba, pri čemu je za 29 obustavljen kazneni postupak, za 15 je donesena oslobađajuća presuda, za 56 odbijajuća presuda, dok je 15 osoba proglašeno neubrojivima.

U vremenskom razdoblju od 2001. do 2006. godine ukupno je osuđeno 1807 punoljetnih osoba za počinjenje kaznenog djela nasilničkog ponašanja u obitelji. Tijekom 2001. godine ukupno je osuđeno 19 osoba, od kojih je bezuvjetna kazna određena za 5 osoba (3 zatvorske i 2 novčane kazne), a uvjetna zatvorska kazna za 14 osoba. Tijekom 2002. godine ukupno su osuđene 94 osobe, od kojih na bezuvjetnu kaznu 16 osoba (11 zatvorske i 5 novčane kazne), dok je uvjetna zatvorska kazna određena za 75 osoba, a uvjetna opomena za 3 osobe. Tijekom 2003. godine ukupno je osuđeno 214 osoba, pri čemu je bezuvjetna kazna određena za 21 osobu (15 zatvorskih i 6 novčanih kazni), dok je uvjetna zatvorska kazna određena za 192 osobe, te je izrečena 1 sudska opomena. Tijekom 2004. godine ukupno je osuđeno 360 osoba, pri čemu je bezuvjetna kazna određena za 37 osoba (34 zatvorske i 3 novčane kazne), a uvjetna kazna za 321 osobu (320 zatvorske i 1 novčana kazna). Sudska opomena te odgojna mjera izrečena je za po jednu osobu. Tijekom 2005. godine ukupno je osuđeno 490 osoba od kojih na bezuvjetnu kaznu 66 osoba (59 kazni zatvora i 7 novčanih kazni), a uvjetnu 421 osoba (420 zatvorskih i 1 novčana kazna). Nadalje, izrečena je 1 sudska opomena i 2 odgojne mjere. Tijekom 2006. godine ukupno je osuđeno 630 osoba, od kojih je bezuvjetna kazna određena za 84 osobe (81 zatvorska i 3 novčane kazne), a uvjetna zatvorska kazna za 544 osobe. Izrečena je 1 odgojna mjera i 1 kazna maloljetničkog zatvora. Uvidom u dostavljene podatke utvrđeno je da je najveći broj punoljetnih osoba, optuženih za kazneno djelo *Nasilničko ponašanje u obitelji*, starosne dobi od 40-49 godina, s naglaskom na muške osobe.

Podaci o punoljetnim počiniteljima prekršaja nasilja u obitelji za razdoblje od 2000. do 2006. godine ukazuju na sljedeće stanje: tijekom 2000. godine okrivljeno je 773 počinitelja. Krivima je proglašeno 654 počinitelja kojima je izrečena 271 novčana kazna, 60 ukora/opomena, 311 zatvorskih kazni te 12 ostalih sankcija. Počiniteljima je izrečeno i 10 zaštitnih mjera. Tijekom 2001. godine okrivljeno je 1904 počinitelja. Krivima je proglašeno 1568 počinitelja kojima je izrečeno 858 novčanih kazni, 185 ukora/opomena, 495 zatvorskih kazni te 30 ostalih sankcija. Ukupno je tijekom 2001. godine izrečeno 18 zaštitnih mjera. Tijekom 2002. godine okrivljeno je 3644 počinitelja. Krivima je proglašeno 2866 počinitelja kojima je izrečeno 1669 novčanih kazni, 349 ukora/opomena, 799 kazni zatvora te 49 ostalih sankcija. Izrečene su i 33 zaštitne mjere. Tijekom 2003. godine okrivljeno je 7517 počinitelja kaznenih djela. Krivima je proglašeno 4092 počinitelja kojima je izrečeno 2361 novčanih kazni, 614 ukora/opomena, 1057 zatvorskih kazni, 31 globa te 29 ostalih sankcija. Izrečeno je i 66 zaštitnih mjera. Tijekom 2004. godine okrivljene su 7462 osobe. Krivima je proglašeno 5040 osoba kojima je izrečeno 2740 novčanih kazni, 600 ukora/opomena, 1545 zatvorskih kazni, 13 globa i 42 ostale sankcije. Izrečeno je i 306 zaštitnih mjera. Tijekom 2005. godine okrivljeno je 8930 počinitelja. Krivima je proglašeno 7482 počinitelja te je određeno 3511 novčanih kazni, 1085 ukora/opomena, 2773 zatvorskih kazni, 18 globa i 95 ostalih sankcija. Određeno je i 745 zaštitnih mjera. Tijekom 2006. godine okrivljeno je 11504 počinitelja. Krivima je proglašen 9121 počinitelj, kojima je određeno 4278 novčanih kazni, 1198 ukora/opomena, 3537 zatvorskih kazni, 22 globe te 86 ostalih sankcija. Određeno je i 1409 zaštitnih mjera. Najveći broj počinitelja prekršaja nasilja u obitelji starosne je dobi od 40-49 godina.

Forum žena Križevci izvijestio je da je tijekom 2006. godine na SOS telefon udruge zaprimljeno 187 poziva. Prilikom desetak poziva, koji su upućeni tijekom samog nasilja, kontaktirana je

Policijska postaja Križevci, a ostale žene, koje su zvale radi samog nasilja, bile su upućene u nadležni Centar za socijalnu skrb ili Policijsku postaju. U Savjetovalištu je tijekom 2006. godine zaprimljeno 115 poziva poradi savjeta i pomoći prilikom snalaženja u zakonskim propisima, te u trajanju postupka. Žene su uglavnom kontaktirale Savjetovalište nakon proživljenog nasilja kako bi dobile pomoć pri donošenju daljnjih odluka.

Centar za žene ADELA istaknuo je da je tijekom 2005. godine Policijska uprava Sisačko-moslavačka zaprimila 1137 zahtjeva za pružanjem intervencije. Zbog počinjenih prekršaja Nasilničkog ponašanja u obitelji prijavljeno je 1287 osoba. Navedenim prekršajima oštećeno je ukupno 1705 osoba, od čega 349 maloljetnih osoba i djece te 1142 žrtve ženskog spola. Nadalje, tijekom 2005. godine zabilježena su i obrađena ukupno 443 kaznena djela obiteljskog nasilja i kaznena djela iz domene linije maloljetničke delinkvencije. Od navedenog broja ukupno je 193 kaznenih djela Nasilničko ponašanje u obitelji. U navedenom razdoblju policijski službenici Policijske uprave Sisačko-moslavačke obradili su unutar obitelji i 2 kaznena djela iz članka 99. Kaznenog zakona *Teška tjelesna ozljeda*, 1 kazneno djelo iz članka 99. *Nanošenje teške tjelesne ozljede* u vezi s člankom 33. Kaznenog zakona, 1 kazneno djelo iz članka 90. *Pokušaj ubojstva* u vezi s člankom 33. Kaznenog zakona i 2 kaznena djela iz članka 335. *Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih tvari*, pri čemu je oštećeno ukupno 525 osoba, od čega je 358 osoba ženskog spola i 199 djece i maloljetnika.

Tijekom 2005. godine najveći broj zabilježenih prekršaja iz članka 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji zabilježen je na području Policijskih postaja Sisak, Petrinja, Kutina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Dvor, Glina i Gvozd.

U prva tri mjeseca 2006. godine prekršajima Nasilničkog ponašanja u obitelji oštećeno je ukupno 400 osoba, od čega je 250 osoba ženskog spola i 78 maloljetnika. U istom je razdoblju kaznenim djelima oštećeno 38 osoba, od čega su 22 osobe ženskog spola. Najveći je broj počinjenja zabilježen u Sisku, Kutini, Petrinji, Novskoj, Gvozd, Hrvatskoj Kostajnici, Glini i Sunji.

Tijekom petogodišnjeg razdoblja (2001. do 2005.) raste broj prijavljenih počinitelja prekršaja Nasilničkog ponašanja u obitelji. Tijekom 2001. godine prekršajno je prijavljeno 346 počinitelja, tijekom 2002. godine 521 počinitelj, tijekom 2003. godine 660 počinitelja, 2004. godine 834 počinitelja i 2005. godine 1287 počinitelja.

Tijekom 2006. godine od strane građana prekršajno su prijavljene 1193 osobe zbog počinjenja prekršaja iz članka 118. Obiteljskog zakona, odnosno članka 4. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Pri činjenju ovih prekršaja oštećeno je ukupno 1670 osoba, od čega je 392 maloljetnika i djece. U istom razdoblju počinjena su 94 kaznena djela Nasilničko ponašanje u obitelji, te 135 kaznenih djela Zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe.

Tijekom 2006. godine pomoć savjetovališta zatražilo je 306 žena uslijed nasilja od strane supruga, bivšeg ili nevjenčanog supruga. Od 1. veljače do 31. prosinca 2006. godine pomoć putem SOS telefona zatražile su 292 žrtve, od kojih je 95% žena.

Od ukupnog broja žrtava udete žene do 30 godina starosti čine 63%, a razvedene iste dobne skupine 37%. Između 30 i 50 godina života udatih je 79%, a razvedenih 29%. U dobi preko 50 godina udatih je 92%, a razvedenih 21%. Najveći broj žrtava ima srednju stručnu spremu (69%), te su zaposlene (65%).

Udruga žena Vukovar u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2005. godine zaprimila je 2415 poziva koji uključuju pozive poradi konkretnih prijava predanih MUP-u za trgovanje ljudima (15), pozive radi općih informacija o trgovanju ljudima (254), pozive drugih institucija (15) te pozive vezane uz obiteljsko nasilje (136). U prostoru udruge u navedenom je razdoblju pružena psihopotpoma u 52 slučaja, a pravna pomoć u 7 slučaja.

U razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2006. godine Udruga je zaprimila 2167 poziva koji uključuju pozive poradi konkretnih prijava predanih MUP-u za trgovanje ljudima (8), pozive radi općih informacija o trgovanju ljudima (204), pozive drugih institucija (20) te pozive vezane uz obiteljsko nasilje (163). U prostoru udruge u navedenom je razdoblju pružena psihopotpoma u 68 slučaja, pravna pomoć u 39 slučaja, a 5 je žena smješteno u sigurnu kuću u Osijeku.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. travnja 2007. godine Udruga je zaprimila 58 poziva žena zbog nasilja u obitelji. Psihopotpora je pružena ženama u 33 slučaja, a pravna pomoć u 10 slučajeva. Policijska uprava Vukovarsko-srijemska tijekom 11 mjeseci 2006. godine zabilježila je 525 počinjenih prekršaja Nasilničko ponašanje u obitelji, dok je u istom razdoblju 2005. godine zabilježeno 488 prekršaja nasilja u obitelji.

Centar za socijalnu skrb Vukovar tijekom 2006. godine vodio je 126 postupka vezanih uz obiteljsko nasilje, pri čemu se uglavnom radi o nasilju između bračnih ili izvanbračnih supruuga prema suprugama, a rjeđe prema maloljetnoj djeci.

Centar za socijalnu skrb Vinkovci tijekom 2006. godine registrirao je 60 slučajeva nasilja u obitelji koji su se dogodili u nazočnosti maloljetne djece.

Općinsko državno odvjetništvo u Vinkovcima u razdoblju od siječnja do listopada 2006. godine zaprimilo je 23 kaznene prijave za kazneno djelo Nasilničko ponašanje u obitelji, temeljem kojih je 19 osoba optuženo, a za 4 osobe su prijave odbačene. Tijekom 2006. godine doneseno je ukupno 16 presuda, od čega je 15 osuđujućih i 1 oslobađajuća presuda. U 14 osuđujućih presuda izrečena je uvjetna osuda, a u jednom slučaju kazna zatvora. U 7 slučajeva, temeljem članka 76. Kaznenog zakona, izrečena je mjera obveznog liječenja od ovisnosti.

Općinski sudovi u Vinkovcima i Županji tijekom 2006. godine vodili su 54 kaznena predmeta, od čega je pred sudom u Vinkovcima vođeno 23, a u Županji 31 kazneni predmet.

Obiteljski centar Vukovarsko-srijemske županije je evidentirao 13 slučajeva obiteljskog nasilja.

Od 70 osnovnih i srednjih škola na području Vukovarsko-srijemske županije u 6 škola zabilježeno je saznanje o nasilju u obitelji te su poduzete mjere propisane Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji. U tri škole formirano je Povjerenstvo koje je donijelo Program prevencije protiv nasilja u obitelji.

Udruga za pomoć ženi i djetetu DUGA Zadar izvijestila je da je u 2005. godini registrirala 183 poziva, od čega je najviše bilo savjetodavnih (78%) i informativnih (22%). Za pomoć su se uglavnom javljale žene (98%). Najviše poziva, njih 85% odnosilo se na dugogodišnje nasilje u obitelji. Tijekom 2006. godine udruga je zaprimila 435 poziva, odnosno 1-2 poziva dnevno. Žrtve nasilja u obitelji u 100% slučajeva su žene, djeca kao pasivni promatrači javljaju se u 25% slučajeva, dok je 30% djece verbalno i psihički zlostavljano, a 35% djece trpi teško fizičko i psihičko nasilje. Kod 3% djece došlo je do pokušaja seksualnog zlostavljanja, a u 2% slučajeva je i ostvareno. U Savjetovalište je, tijekom 2006. godine, bilo uključeno 132 obitelji. Kod 43 obitelji uočeno je kontinuirano psihičko, a u 57 psihičko i fizičko zlostavljanje od strane supružnika. U 15 obitelji djecu psihički, a ponekad fizički zlostavljaju oba roditelja. U 10 slučajeva mlade djevojke traže pomoć u savjetovalištu kako bi se oslobodile nasilnog dečka. U 5% slučajeva oba partnera su svjesna problema pa dolaze po pomoć u savjetovalište.

Udruga Brod – Grupa za ženska prava izvijestila je kako je pri primjeni Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji uočeno nepostojanje suradnje i koordinacije na regionalnoj/lokalnoj razini, pa institucije sustava najčešće ne razmjenjuju informacije, a ne razvijaju ni djelotvorne zajedničke strategije. Nadalje, istaknuto je nedostatan ulaganje u prevenciju, obrazovanje djece i mladih te rad ženskih nevladinih organizacija koje pružaju pravnu i psihosocijalnu pomoć žrtvama nasilja. Istaknut je i problem zahtjevnosti sudskog postupka za žrtve budući se traži visoki stupanj sudjelovanja žrtve u trenutku kad ona to nije u mogućnosti. Žrtva je izložena i daljnjoj viktimizaciji u postupku zbog nedostatka uvjeta za saslušavanje. Sudovi također veoma rijetko izriču mjere zabrane prilaska žrtvi. Udruga ističe i problem provedbe Protokola i Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji prilikom izricanja mjera zabrane pristupa, mjera udaljavanja i drugih mjera.

Autonomna ženska kuća Zagreb i Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja u svojim su izvješćima prikazale stanje problematike nasilja u obitelji na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Udruge su istaknule da je poboljšanje postupanja policije na navedenom području zabilježeno početkom 2006. godine, kao posljedica primjene odredaba Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji. Za razliku od spomenutog područja, u malim sredinama u

RH, prema mišljenju navedenih udruga, policija ne poštuje odredbe Protokola i po njemu ne postupa. U donosu na postupanje centara za socijalnu skrb i pravosudnih tijela, stajalište je udruga da se Protokol nije provodio, budući su centri i nadalje odbijali izdati uputnicu i rješenje za smještaj ženi i djeci u nekom od domova za žrtve nasilja u obitelji. Stupanjem na snagu izmjena i dopuna Obiteljskog zakona ukinut je institut dodjele djece na skrb i odgoj privremenom mjerom, posredstvom centra za socijalnu skrb, što je omogućilo nasilnim partnerima oduzimanje djece od majke protiv njezine volje.

Postupci pred prekršajnim sudovima u Zagrebu provedeni su žurno u slučajevima kad je policija privela počinitelja na sud odmah nakon počinjenja djela. Ukoliko žena sama podnese prekršajnu prijavu, sudovi ne izdaju rješenja o zaštitnoj mjeri za žrtvu u roku od 48 sati. Ostali prekršajni sudovi u Republici Hrvatskoj, prema izvješću udruga, najčešće ignoriraju rok od 48 sati te izriču različite kazne (od uvjetne, novčane, pa do kazne zatvora ili kombinacije uvjetne i novčane kazne) za isti opis djela. Dosljedno provođenje Protokola zabilježeno je u radu zdravstvenih institucija koje uvijek prijavljuju nasilje na propisanim formularima.

Ženska pomoć sada SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja istaknula je da je tijekom 2005. godine realizirala 4311 telefonskih poziva, od čega je 73% bilo upućeno od žena koje trpe nasilje, a 61% njih imalo je djecu. U navedenom razdoblju zabilježeni su problemi u suradnji s centrima za socijalnu skrb koji se odnose na sporost u donošenju odluka o dodjeli jednokratne novčane pomoći korisnicama te nerazumijevanje zlostavljanih i traumatiziranih žena od strane socijalnih radnika. Tijekom 2006. godine Ženska pomoć ostvarila je 4392 telefonska poziva, od kojih se 75% odnosilo na obiteljsko nasilje, a većina njih tražila je sigurni smještaj. U Prihvatni centar smještena je 51 žena i 69-ero njihove djece. Iz Zagrebačke županije, odnosno gradova Zaprešića, Samobora i Velike Gorice, dolazi 70% korisnica Prihvatnog centra, dok 28% pripada Gradu Zagrebu, a 2% čine žene korisnice iz ostalih krajeva Republike Hrvatske. Starosna dob žena kreće se od 25 do 45 godina, a prema stupnju obrazovanja najviše ih je sa srednjom stručnom spremom (44,30%) i niskom stručnom spremom (42,20%).

Centar za profesionalnu rehabilitaciju Osijek, pri kojem djeluje Sklonište za žrtve nasilja u obitelji, u svom je izvješću istaknuo da je u svim slučajevima postupano prema odredbama Zakona o socijalnoj skrbi, Obiteljskog zakona, Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o boravištu i prebivalištu građana, a ovisno o situaciji i sukladno Kaznenom zakonu, Zakonu o sudovima za mladež, Zakonu o kaznenom postupku, Zakonu o oružju, Zakonu o ravnopravnosti spolova te Protokolu o postupanju u slučaju nasilja u obitelji.

Tijekom 2004. godine od ukupnog broja odraslih ženskih osoba korisnica skloništa, njih 27, najzastupljenije su u starosnoj dobi od 18 do 25 godina (18,52%) te u dobi od 40 do 45 godina (18,52%). Od ukupnog broja korisnica skloništa najviše ih je iz Osječko-baranjske (66,66%) i Vukovarsko-srijemske županije (18,52%). U najvećem broju slučajeva korisnice su nezaposlene osobe s niskom stručnom spremom (73,69%), te nezaposlene osobe sa srednjom stručnom spremom (26,32%). Najviše je korisnica bilo izvrgnuto fizičkom i psihičkom nasilju (55,55%), psihičkom nasilju (25,93%) te fizičkom nasilju kod kojega je kao posljedica nastala laka tjelesna ozljeda (14,82%). U najvećem postotku djeca korisnici skloništa žrtve su psihičkog nasilja (79,17%). Vezano uz oboljenje zlostavljača, posljedica kojeg je smještaj žene u sklonište, u najvećem broju prisutan je alkoholizam (37,04%) te alkoholizam uz PTSP (25,93%). Kao najčešći razlog napuštanja skloništa istaknut je povratak u primarnu obitelj (25,93%).

Tijekom 2005. godine od ukupnog broja odraslih ženskih osoba korisnica skloništa, njih 46, najzastupljenije su u starosnoj dobi od 40 do 45 godina (26,09%) te od 18 do 25 godina (21,74%). Od ukupnog broja korisnica skloništa najviše ih je iz Osječko-baranjske (52,17%), Brodsko-posavske (17,39%) i Virovitičko-srijemske županije (13,04%). U najvećem broju slučajeva korisnice su nezaposlene osobe s niskom stručnom spremom (72,73%), te nezaposlene osobe sa srednjom stručnom spremom (63,64%). Najviše je korisnica bilo izvrgnuto fizičkom i psihičkom nasilju (80,44%), psihičkom nasilju (6,55%) te fizičkom nasilju kod kojeg je kao posljedica nastala laka tjelesna ozljeda (6,55%). U najvećem postotku djeca korisnici skloništa žrtve su fizičkog i psihičkog nasilja (84,48%). Vezano uz oboljenje zlostavljača, posljedica kojeg je

smještaj žene u sklonište, u najvećem broju prisutan je alkoholizam uz PTSP (52,17%), alkoholizam (43,48%) te je kao najčešći razlog napuštanja skloništa istaknut povratak u primarnu obitelj (60,87%).

Tijekom 2006. godine od ukupnog broja odraslih ženskih osoba korisnica skloništa, njih 66, najzastupljenije su u starosnoj dobi od 25 do 35 godina (19,70%), od 35 do 40 godina (19,70%), od 45 do 50 godina (18,20%) te od 30 do 35 godina (16,66%). Od ukupnog broja korisnica skloništa najviše ih je iz Osječko-baranjske (50%), Virovitičko-srijemske županije (18,18%) te Vukovarsko-srijemske (15,15%). U najvećem broju slučajeva korisnice su nezaposlene osobe s niskom stručnom spremom (51,61%) te nezaposlene osobe sa srednjom stručnom spremom (38,71%). Najviše je korisnica bilo izvrgnuto fizičkom i psihičkom nasilju (81,82%) te fizičkom nasilju kod kojeg je kao posljedica nastala laka tjelesna ozljeda (7,58%). U najvećem postotku djeca korisnici skloništa žrtve su fizičkog i psihičkog nasilja (73,86%). Vezano uz oboljenje zlostavljača, posljedica kojeg je smještaj žene u sklonište, u najvećem broju prisutan je alkoholizam uz PTSP (31,82%), alkoholizam (42,43%) i ostale bolesti (19,69%). Kao najčešći razlog napuštanja skloništa istaknut je povratak u primarnu obitelj (48,49%) te samostalan život (19,70%).

Tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine od ukupnog broja odraslih ženskih osoba korisnica skloništa, njih 29, najzastupljenije su u starosnoj dobi od 30 do 35 godina (27,89%), od 35 do 40 godina (17,24%) i od 40 do 45 godina (17,24%). Od ukupnog broja korisnica skloništa najviše ih je iz Osječko-baranjske (34,48%), Vukovarsko-srijemske (31,04%), Virovitičko-srijemske (10,35%) i Brodsko-posavske županije (10,35%). U najvećem broju slučajeva korisnice su nezaposlene osobe s niskom stručnom spremom (56%) te nezaposlene osobe sa srednjom stručnom spremom (36%). Najviše je korisnica bilo izvrgnuto fizičkom i psihičkom nasilju (82,76%) te psihičkom nasilju (10,35%). U najvećem postotku djeca korisnici skloništa žrtve su psihičkog nasilja (77,42%). Vezano uz oboljenje zlostavljača, posljedica kojeg je smještaj žene u sklonište, u najvećem broju prisutan je alkoholizam (37,93%), alkoholizam uz PTSP (31,04%) i ostale bolesti (17,24%). Kao najčešći razlog napuštanja skloništa istaknut je samostalan život (48,28%) te povratak u primarnu obitelj (17,24%).

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo unutarnjih poslova, Državni zavod za statistiku, nevladine organizacije

◆ **Utrošena sredstva:**

Za provedbu navedene mjere nije bilo potrebe osigurati dodatna financijska sredstva.

27. Poticati osnivanje i osnivati obiteljska savjetovališta u cilju prevencije nasilja u obitelji, te afirmacije odgovornog roditeljstva i kvalitetne skrbi o članovima obitelji

Nositelji: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije

◆ **Aktivnost:**

Osnivanje Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj – Obiteljskih centara

Osnivanje Savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji

◆ **Postignuti rezultati:**

U cilju realizacije ove mjere Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je, u razdoblju od 2004. do 2006. godine, osnovalo *Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj - Obiteljske centre* u Dubrovniku, Karlovcu, Splitu, Šibeniku, Vinkovcima, Krapini, Koprivnici, Rijeci, Zagrebu i Virovitici.

Nadalje, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u svoje godišnje planove rada uvrstilo *programske aktivnosti zaštite zlostavljanih u obitelji*. U tom smislu, Ministarstvo je tijekom 2004., 2005. i 2006. godine financijski poduprlo niz programa/projekata organizacija civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja u obitelji i unaprjeđenja kvalitete njihova života. Postavljenim programima u cilju zaštite prava žena i djece žrtava nasilja u obitelji, u razdoblju od 2004. do 2006. godine, uspostavljena je mreža savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji na području Zagrebačke, Istarske, Primorsko-goranske, Brodsko-posavske, Bjelovarsko-bilogorske, Splitsko-dalmatinske, Zadarske, Karlovačke, Sisačko-moslavačke i Osječko-baranjske županije.

◆ **Suradne institucije:**

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Centri za socijalnu skrb, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladine organizacije

◆ **Utrošena sredstva:**

Za otvaranje i rad Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj - Obiteljskih centara ukupno je utrošeno u 2005. godini 1.580.666,25 kuna.

Za osnivanje novih obiteljskih centara, reorganizaciju i praćenje programskog rada već osnovanih savjetovališta te u svrhu kvalitetnog zakonskog uređenja ovakvog oblika savjetovališnog rada ukupno je utrošeno u 2006. godini 2.048.600,00 kuna.

Kao što je opisano u mjeri br. 26. za provedbu aktivnosti u cilju zaštite od nasilja u obitelji, a što uključuje provedbu programa nevladinih organizacija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, primjerice savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji i SOS telefoni, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti je u 2005. godini utrošilo ukupno 1.816.992,60 kuna, a u 2006. godini 1.346.500,00 kuna

U 2005. godini: 3.397.658,85 kuna

U 2006. godini: 3.395.100,00 kuna

Ukupno: 6.792.758,85 kuna (s pozicija Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti).

Ističemo kako su, sukladno Završnim odrednicama Nacionalne strategije, Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine i Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji tiskani na hrvatskom i engleskom jeziku te dostavljeni svim centrima za socijalnu skrb, svim osnovnim i srednjim školama, fakultetima, knjižnicama, svim županima, gradonačelnicima, načelnicima općina i ministrima te povjerenstvima za ravnopravnost spolova u županijama. U svrhu izrade i tiska Nacionalne strategije i Protokola, u nakladi od 10.000 primjeraka, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti utrošilo je u 2005. godini 37.820,00 kuna a u 2006. godini 26.596,00 kuna, što ukupno za tisak ove publikacije iznosi 64.416,00 kuna.

IV. ZAKLJUČAK

Iz zaprimljenih izvješća nadležnih središnjih tijela državne uprave, pravosudnih i drugih institucija države, javnih ustanova te organizacija civilnog društva o provedbi mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2005. do 2007. godine može se zaključiti

- donošenje ovog nacionalnog dokumenta pridonijelo je prepoznavanju nasilja u obitelji kao krajnje neprihvatljivom obliku društvenog ponašanja kojim se krše temeljna ljudska prava i slobode,
- nasilje u obitelji prepoznato je i kao svojevrsni oblik diskriminacije žena, kao najčešćih žrtava nasilja u obitelji, te krajnje neprihvatljiv oblik kršenja prava i interesa djeteta bilo da su djeca žrtve ili svjedoci nasilja u obitelji,
- nadležna državna tijela uložila su znatan stručni rad u cilju prevencije i zaštite žrtava nasilja u obitelji, a osobito u pogledu dogradnje pravnog i institucionalnog sustava,
- osobito su dobri rezultati postignuti u provedbi mjera usmjerenih na senzibilizaciju stručne i najšire javnosti o ukupnim negativnim posljedicama nasilja u obitelji po pojedinca i društvo,
- znatni pomaci napravljeni su i na području edukacije stručnjaka, državnih i javnih službenika te volontera na području prepoznavanja i djelovanja u situacijama nasilja u obitelji,
- nadležna tijela pravosuđa pokazala su iznimno dobru senzibiliziranost za ukupna nastojanja društva da kroz odgovarajuće represivne mjere spriječi, ali i na odgovarajući način kazni počinitelje nasilja u obitelji,
- primjer dobre prakse u prevenciji i zaštiti žrtava nasilja u obitelji je sve uspješnije djelovanje i suradnja policije, centara za socijalnu skrb i organizacija civilnog društva iz ovog područja,
- nesporno je da su udruge civilnog društva u području prevencije i zaštite žrtava nasilja u obitelji imale vrlo značajnu ulogu u razvoju sustava djelovanja na ovom području i pridonijele uspješnoj provedbi Nacionalne strategije,
- provedba mjera iz Nacionalne strategije ostaje i nadalje zadatak svih njenih nositelja i suradničkih institucija te je u tom smislu potrebno unaprijediti i dograditi dostignuta postignuća na području prevencije i zaštite žrtava nasilja u obitelji, kao i dogradnja pravnog, obrazovnog, socijalnog i institucionalnog sustava na ovom području, uz rješavanje i preostalih otvorenih pitanja u dijelu koji se odnosi na osiguranje izvora financiranja za provedbu pojedinih instituta iz ovog djelokruga.